

Սրբազան հայրը ապա մանրամասնորեն պատմեց մեր հայրենադարձ հայրենակիցներու բարգաւաճ ու երջանիկ կյանքի մասին, ընդգծելով հատկապես փայլուն հաջողությունները երիտասարդ սերունդին և ուսանողության: Այս խոստովանալից երիտասարդ մտավորականության մեջ, իրենց ձեռք բերած գիտական կոչումներով և աշխատանքի արդյունքներով, առաջին շարքին վրա կգտնվին Գեորգ Տիրացյանը և Սուրեն Քուլանջյանը պատմագիտության մեջ, Տիգրան և Մասիս Մանուկյան եղբայրները, Կյոթակ Աթանասյանը, Հակոբ Առաքելյանը որպես ուսուցիչներ ֆրանսերեն և սպաներեն լեզվի, Անահիտ Աթանասյան, Թորամանյան, Գալաթյան Բ. և Գարիպյան գեղարվեստի գծով, Վահե Դանիելյան, Հակոբ Պարտիզպանյան, Սամսոն Պողոսյան որպես ինժեներներ, Հարություն Հակոբյան, Արամ Հովակիմյան՝ սպորտի չեմպիոնական տիտղոսներով և շատ ուրիշներ:

Սրբազան հայրը իր խոսքերը վերջացուց, ըսելով. «Հայրենադարձ երիտասարդի մը փայլուն հաջողությունը առանձնապես հուշում և ուրախություն պատճառեց ինձ: Մոսկվայի հռչակավոր «Կոյունի սալ» մեջ, անվանի ուսա արվեստագետներու շարքին,

երգեց նաև Բեյրութեն հայրենադարձ, Մոսկվայի կոնսերվատորիայի 3-րդ կուրսի ուսանող Լևոն Կեօղանյանը: Համերգին ժանուցողը երկու խոսքով ներկայացուց ներկա գտնվող ուսա մտավորական ունկնդիրներուն՝ տաղանդավոր հայ երգիչը, շեշտելով թե Լևոնը Թյուրքիո մեջ հալածված ժողովուրդի մը զավակ, ապաստան գտնելով Լիբանանի մեջ, հազիվ կարողացած է իր ապրուստը ճարել բանվորությամբ, բայց 1947-ին Մայր Հայրենիք գալով գտած է լավագույն պայմաններ՝ ուսանելու և իր ընտանուր տաղանդը արժեքավորելու: Եվ իրոք երիտասարդ հայ երգիչը իր երգերով հմայեց բոլորին և արժանացավ խելահեղ ծափահարություններու:

Լևոն Կեօղանյանի կյանքի պատմությունը և իր այսօրվան փառքը կխորհրդանշեն հայ ժողովուրդի վերածնունդը և բարգաւաճ ու հառաջադեմ կյանքի ընթացքը՝ շնորհիվ ուսա մարդասեր և մեծահոգի ժողովուրդի եղբայրական անվերապա աջակցության և Սովետական իշխանության ստեղծած օգտաշատ պայմաններուն:

(Բուխարեստ, «ՆՈՐ ԿՅԱՆՔ», 23 և 30 օգոստոսի 1953 թ.)

ՀԱՅ ԳՆԱՀԱՌԻԹԸ ԻՍՐԱԵՆԵԼԻ ՄԵՋ

Երուսաղեմի միաբաններեն Բարգեն վարդապետ Ապատյան, որ Պատրիարքարանի ներկայացուցիչն է Իսրայելի մեջ, հետևյալ տեղեկությունները կհաղորդե այդ գաղութի մասին (աշայ Եկեղեցիքի մեջ):

Իսրայելի մեջ 950 հայեր կապրին, 500 Հայֆայի և շրջականերում, 400 Յաֆայի և շրջականերում և մաս մըն ալ հրեական Երուսաղեմի մեջ: Նախապես Պաղեստինի հայերը բարգաւաճ գաղութ մըն էին (մոտավորապես 5.000 հոգի), մեծ մասը այժմ Հին Երուսաղեմի և Հորդանանի կցված Պաղեստինի մեջ կընակին:

Պատրիարքարանի հաստատությունները ամփոփված են Սիոն լեռան վրա, քաղաքի պարիսպներեն ներս, հոն, ուր ատեն մը կանգնած էր Հերովդեսի պալատը: Այստեղ է վանքը, Ս. Հակոբյանց հրաշալի Մայր Տաճարը իր պատմական գանձերով, ժառանգավորաց վարժարանը, դպրոցներ, 500 ուխտավորներու բավելու չափ դարբասները: Պատրիարքարանը ունի նաև բազմալեզվյան տպարան մը, ուր իր պաշտոնաթերթը «Սիոն» կհրատարակվի, և ճոխ մատենադարան մը, որ Երուսաղեմի համալսարանի և Ազգային

մատենադարաններեն ետք երկրորդ տեղը կգրավե: Մատենադարանը կպարունակե 4.000 ձեռագիրներ, մեծ մասը կիլիկյան շրջանեն: Աստուծո մեկն է հնագույն երկաթագիր ավետարանը, հավանաբար ութերորդ դարեն:

Մեր Եկեղեցիւն փառքի օրերեն մնացած վեց հայ վանքերեն երեքը Իսրայելի մեջ են. Յաֆայի Ս. Նիկողայոսը, ուր դարերն ի վեր կիջեանին հայ ուխտավորները, Ռամլեի Ս. Գեորգ վորավարին մենաստանը, որ 1927-ի երկրաշարժին կիսավեր եղած ու միայն Եկեղեցին անխախտ մնացած է, և Սիոնի բարձունքին վրա Ս. Փրկչի վանքը, որ Կայսիա քահանայապետին տանը տեղավույն վրա շինված է, հոն, ուր մեր Փրկիչը բանտարկվեցավ և ուր Ս. Պետրոս երեք անգամ իր Վարդապետը ուրացավ: Այս վանքը հայ սուրբ տեղաց ամենեն նվիրականներեն մեկն է, որովհետև դարերն ի վեր Երուսաղեմի պատրիարքներուն դամբարանները կպարունակե:

1948-ի կռիվներու ժամանակ չափազանց վնասված է, ճիշտ պատերազմի ճակատին վրա, հին քաղաքի պարիսպեն անմիջապես

դուրս գտնվելուն համար: Ապահովության համար, Իսրայելի բանակը պատերազմը սկսելու օրեն, վանքին մեջ գտնվող Ս. Հակոբյանց միաբանները տեղափոխեց: Այդ շենքին մեջ կգտնվի, բացի կրոնական արժեք ներկայացնող առարկաներեն, մեր Փրկիչի գերեզմանաքարեն կտոր մը, որ միակն է սուրբ տեղաց մեջ:

Անցյալի մեջ տասնյակ հազարավոր ուխտավորներ Հայաստանեն կուգային իրենց բարեպաշտիկ նվերներով: Համաշխարհային առաջին պատերազմին ի վեր այլևս չկան անոնք և Ս. Հակոբյանց վանքին հասույթի գլխավոր աղբյուրը կկազմեն իր հին ու նոր ստացվածքները, որոնք մեծ արժեք կներկայացնեն գլխավորաբար նոր Նրուսաղեմի

ընդարձակվելու պատճառով: Սակայն, անոցմե մեծ մասը Իսրայելի սահմաններուն մեջ կգտնվի և անոնց հասույթը կարելի չէ փոխանցել Պատրիարքարանին:

Հրեական Նրուսաղեմի 50-ի մոտ հայերուն համար պատահական պաշտամունքներ կկատարեն հոգեշնորհ Տ. Հայկազուն վարդապետ Աբրահամյան, երկու կառավարություններու բարեհաճ արտոնությամբ:

Այդ պաշտամունքները կկատարվին նախկին Լութերական եկեղեցիին մեջ, որ գերմանական դադուքին կպատկաներ: Իսրայելի կառավարությունը զայն տրամադրած է հայերուն:

(Բուենոս-Այրես, «ՇԱՐԺՈՒՄ», 5 սեպտեմբերի 1953 թ.)

